

Inhoud

1	INLEIDING	2
2	DOELSTELLINGEN	2
2.1	ENERGIEBEOORDELING	2
2.2	SECTORGENOTEN.....	3
2.3	DOELSTELLINGEN.....	4
2.4	PROJECT MET GUNNINGVOORDEEL.....	4
3	REDUCTIEMAATREGELEN	4
4	INVENTARISATIE REDUCTIEMOGELIJKHEDEN.....	5
4.1	REDUCEREN BRANDSTOFVERBRUIK	5
	4.1.1 <i>Algemeen</i>	5
	4.1.2 <i>Efficiënter rijgedrag</i>	5
	4.1.3 <i>Reduceren brandstofverbruik / vergroening brandstoffen</i>	5
4.2	REDUCEREN ELEKTRICITEITS- EN GASVERBRUIK.....	6
	4.2.1 <i>Algemeen</i>	6
	4.2.2 <i>Reduceren gasverbruik</i>	6
	4.2.3 <i>Reduceren elektriciteitsverbruik</i>	6
	BIJLAGEN	7
	BIJLAGE 1: OVERZICHT REDUCTIEMAATREGELEN	7

1 Inleiding

In dit document worden de scope 1 en 2 CO₂-reductiedoelstellingen van HAK B.V. gepresenteerd en de voortgang van de CO₂-reductie beoordeeld. Voorafgaand hieraan is de CO₂ footprint voor scope 1 en 2 opgesteld conform ISO 14064-1 en het GHG Protocol over het jaar 2019. Tevens wordt een vergelijking gemaakt met het referentiejaar 2018.

Voor het bepalen van de CO₂-reducerende maatregelen die binnen HAK B.V. toegepast kunnen worden, is eerst een inventarisatie van mogelijke reductiemaatregelen uitgevoerd. Deze inventarisatie is beschreven in hoofdstuk 5 van dit document. Dit jaar zijn deze mogelijkheden uitgebreid aan de hand van de nieuwe maatregelenlijst van de SKAO. Aan de hand van de maatregelen die voor HAK B.V. relevant zijn, is vervolgens het CO₂-reductieplan bijgesteld. In dit CO₂-reductieplan worden de reductiedoelstellingen en de daarbij behorende maatregelen beschreven.

In hoofdstuk 2 worden de doelstellingen en subdoelstellingen van het bedrijf gepresenteerd en de voortgang daarvan. In hoofdstuk 3 wordt vervolgens het plan van aanpak en de status van de uit te voeren maatregelen beschreven.

Dit reductieplan is opgesteld in overleg en met goedkeuring van het management. De voortgang in (sub)doelstellingen en maatregelen wordt ieder half jaar beoordeeld.

2 Doelstellingen

2.1 Energiebeoordeling

De reductiedoelstellingen van HAK B.V. hebben uitsluitend betrekking op de scopes 1 en 2 behorende bij het prestatieniveau 3 van CO₂-Prestatieladder. Uitgangspunt bij het vaststellen van de reductiedoelstellingen is dat deze realistisch dienen te zijn en gericht dienen te zijn op die aspecten waarop een grotere CO₂-reductie te behalen is.

Het jaar 2018 geldt als referentiejaar (het eerste jaar waarin de CO₂-emissies van HAK B.V. in kaart zijn gebracht). De CO₂-emissies van HAK B.V. in dit jaar zijn beschreven in het document HAK CO₂ footprint 2018. De daaraan ten grondslag liggende berekeningen zijn terug te vinden in HAK CO₂ calculator 2018. Over het jaar 2019 is twee maal de CO₂ calculator ingevuld (eerste half jaar en totale jaar 2019).

De CO₂-emissie ten gevolge van het brandstofverbruik wagenpark, machines en overig materieel bedraagt in 2018 in totaal 1390,5 ton CO₂. Dat is 97,5% van de totale CO₂-emissie in het jaar 2018 (1417,7 ton). Aangezien dit het grootste deel van de CO₂-emissie is, zal hier met name de aandacht naar uitgaan voor wat betreft reductie.

De overige CO₂-emissie bij HAK B.V. wordt veroorzaakt door aardgas verwarming van kantoor (0,8% in 2018) en elektriciteitsverbruik op kantoor (1,7% in 2018). Voor kantoor zijn zeker ook nog maatregelen te nemen voor CO₂ reductie, maar vanwege de (relatief) lage emissie is besloten de aandacht nu vooral uit te laten gaan naar het brandstofverbruik wagenpark en machines. In respectievelijk hoofdstuk 3 en hoofdstuk 4 van het voorliggende document worden de reductiedoelstellingen en -maatregelen beschreven.

De cijfers van 2019 laten een vergelijkbare verhouding zien:

Categorie	Scope	Gegevens	Ton CO ₂ 2019	% CO ₂ 2019
Verwarming	1	Aardgas	11,1	1,3%
Materieel	1	Diesel	791,2	93,8%
Materieel	1	Benzine	11,0	1,3%
Materieel	1	Aspen	1,1	0,1%
Elektriciteit	2	Grijs	29,6	3,5%

Daarom is besloten de focus van de doelstellingen en reductiemaatregelen te laten liggen op brandstofverbruik en elektriciteitsverbruik.

Het is van belang te onderkennen dat HAK B.V. een bedrijf is waarbij een toenemend werkaanbod resulteert in uitbreiding van inzet van het materieel met bijbehorend brandstofverbruik. Verder kan het type werk veel invloed hebben op het brandstofverbruik. Het brandstofverbruik in 2018 is mede bepaald door deze twee factoren. De hoeveelheid werk kan worden gerelateerd aan de omzet. Het type werk is beknopt vastgelegd en is vooralsnog moeilijk te relateren aan een kwantitatief brandstofverbruik.

2.2 Sectorgenoten

Vanuit de CO₂-Prestatieladder wordt gevraagd om reductiedoelstellingen op te stellen die zowel ambitieus als realistisch zijn. Daarom is voor het opstellen van de doelstelling onderzocht welke maatregelen en doelstellingen sectorgenoten ambiëren. HAK B.V. schat zichzelf in als een starter op het gebied van CO₂-reductie vergeleken met sectorgenoten, omdat HAK B.V. dit jaar gestart is met de CO₂-Prestatieladder. Op basis hiervan zal haar reductiedoelstelling lager liggen dan die van sectorgenoten.

Enkele voorbeelden van sectorgenoten die in het bezit zijn van het CO₂-bewust certificaat met bijbehorende reductieplannen:

Verheij Infra b.v.

Heeft al sinds 2014 een CO₂-bewust certificaat niveau 3. Zij hebben de doelstelling om voor scope 1 en 2 binnen 5 jaar totaal 5% minder CO₂ uit te stoten. Zij willen dit realiseren door de volgende maatregelen te treffen:

- Groen aardgas en groene stroom
- TL-lampen van '8 uur lampen' vervangen door LED
- Overige energieverbruikers vervangen door zuinigere types bij vervanging
- Afstellen van temperatuurregeling
- Buitenpersoneel informeren/stimuleren CO₂-bewust handelen
- Bij aanschaf nieuw materieel kiezen voor zuinigere types
- Het nieuwe draaien invoeren (BMWT)
- Cursus Nieuwe Rijden
- Bij aanschaf nieuwe bus kiezen voor A-label
- Voorlichting Band-op-spanning; Jaarlijkse controle

De Groot & Schagen Aannemingsbedrijf

Heeft in december 2017 het CO₂-bewust certificaat niveau 3 behaald. Zij hebben de doelstelling om voor scope 1 en 2 binnen 4 jaar respectievelijk 10% en 1% minder CO₂ (genormaliseerd naar de omzet) uit te stoten. Zij willen dit realiseren door de volgende maatregelen te treffen:

- Alternatieve brandstof voor nieuwe/vervangende voertuigen
- Aanschaf CO₂ zuinigere voertuigen
- Cursus het nieuwe rijden
- Cursus het nieuwe draaien
- Campagne bewustwording (incl. bandenspanning)
- Bijwonen initiatieven
- Terug levering van stroom

De Kuiper Groep

Heeft in januari 2018 het CO₂-bewust certificaat niveau 3 behaald. Zij hebben de doelstelling om voor scope 1 en 2 binnen 2 jaar respectievelijk 5% en 3% minder CO₂ (genormaliseerd naar de omzet) uit te stoten. Zij willen dit realiseren door de volgende maatregelen te treffen:

- Onderzoek naar mogelijkheden voor reduceren woon-werk kilometers
- Verouderde auto's/machines vervangen met minder vervuilende exemplaren
- Gebruik efficiëntere diesel
- Chauffeurs aanmelden voor cursus "het nieuwe rijden"
- 3 maandelijks controle bandenspanning (vracht)wagens
- Start-stop systeem toepassen bij vrachtwagens/bedrijfsmachines bij aanschaf
- Afgeven rapportages over brandstofverbruik/gebruiksuren
- Haalbaarheidsonderzoek uit (laten) voeren m.b.t. elektrische/hybride werktuigen en bedrijfsmachines
- Overstappen naar gewenst type (groene) stroom
- Inventariseren zonnepanelen
- Verlichting vervangen met LED

2.3 Doelstellingen

Reductie op de CO₂ emissie is een meerjarige doelstelling en vereist een meerjarige aanpak.

Op basis van de in paragraaf 2.1 vastgestelde prioriteiten is een doelstelling vastgesteld met betrekking tot het brandstofverbruik en het elektriciteitsverbruik. De daarbij te behalen CO₂-reductie op het brandstofverbruik bedraagt 7% eind 2021 ten opzichte van 2018. De daarbij te behalen CO₂-reductie op het elektriciteitsverbruik bedraagt 2% eind 2021 ten opzichte van 2018.

Dit betekent een CO₂-reductie van in totaal 97,2 ton CO₂ op jaarbasis. De CO₂-footprint vermindert van 1.417,7 ton CO₂ naar 1.320,5 ton CO₂ per jaar.

Categorie	Scope	CO ₂ -emissie 2018	CO ₂ -doelstelling 2021	Reductie %	Reductie ton CO ₂
Brandstofverbruik wagenpark, machines en overig materieel	1	1.390,5	1.293,2	7%	97,3
Elektriciteitsverbruik	2	24,2	23,7	2%	0,5
Totale CO ₂ -emissie	1&2	1.414,7	1.316,9	7%	97,8

De reductiedoelstellingen worden gerelateerd aan de omzet en het aantal FTE.

Het kan dus voorkomen, dat in 2021 de absolute CO₂-uitstoot hoger is geworden door meer verricht werk, en tegelijkertijd de doelstelling t.o.v. 2018 gehaald is. Dit zal worden aangetoond door normalisatie van de CO₂-uitstoot naar de behaalde omzet en het aantal FTE.

2.4 Project met gunningvoordeel

Voor projecten met gunningvoordeel worden dezelfde doelstellingen en maatregelen genomen zoals weergegeven in dit reductieplan.

3 Reductiemaatregelen

Om de in hoofdstuk 2 gestelde doelstellingen te kunnen realiseren moeten er natuurlijk maatregelen doorgevoerd worden. Voor het bepalen van de CO₂-reducerende maatregelen die binnen HAK B.V. toegepast kunnen worden is eerst een inventarisatie van mogelijke reductiemaatregelen uitgevoerd. Deze inventarisatie is opgenomen in hoofdstuk 4 van dit document. De concreet doorgevoerde en door te voeren maatregelen van dit CO₂-reductieplan zijn uitgewerkt in een aanvullend tabblad in de Excel 'HAK B.V. CO₂ calculator 2019'. Dit dynamische document is onderdeel van een continu proces en wordt aangevuld met nieuwe maatregelen als deze worden genomen. Zie bijlage 1 voor een weergave van de huidige versie van dit document.

Maatregelen die in 2019 genomen zijn:

- Aanstellen Coördinator CO₂-prestatieladder
- Deelname aan initiatief Cumela "Sturen op CO₂"
- Kantoor energielabel A
- Behalen CO₂ reductiecertificaat
- LED verlichting in de kantoren
- Onderzoek naar alternatieve brandstoffen voor klein en groot materieel
- Onderzoek gedaan naar de aanschaf van een gebruikte elektrische bestelwagen voor een buitenwerker
- Beleid gemaakt van verduurzamen van bedrijfsauto's en inkopen van zuinig materieel
- Cursus het nieuwe rijden voor chauffeurs
- Jaarlijkse toolboxmeeting voor alle medewerkers t.b.v. bewustwording en voorlichten medewerkers over het nieuwe rijden, bandenspanning, zuiniger rijden en energiebesparingen op kantoor en in de werkplaats
- Bij alle vrachtauto's en groot materieel wordt minimaal jaarlijks de bandenspanning gecontroleerd
- Geen eigen brandstoftank meer op het terrein van HAK B.V. Alle vervoersmiddelen tanken met een tankpas bij reguliere tankstations. Hierdoor wordt het brandstofverbruik van de vervoersmiddelen gescheiden van het materieel. Materieel ontvangt brandstof uit brandstoftanks op de projectlocatie
- Er is op het terrein van HAK B.V. een laadpaal geplaatst voor elektrische auto's
- Nieuwe Komatsu PC130 (13 tons) rupskraan aangeschaft in september 2019, tijdens aanschaf voor nieuwste en modernste type motor gekozen. Diverse oude VW Caddy's en Ford Transit Connects verkocht en selectief vervangen door nieuwere types; 2 geleverd in oktober 2019

4 Inventarisatie reductiemogelijkheden

Dit hoofdstuk beschrijft een opsomming van allerlei mogelijke CO₂-reductiemaatregelen, benoemd per emissiestroom. Dit hoofdstuk dient als inspiratie voor het bepalen van de reductiemaatregelen die zullen worden toegepast binnen HAK B.V.. Per maatregel is een globale indicatie gegeven van het reductiepotentieel. Tevens is er op de website van de SKAO de nieuwe maatregelenlijst voor 2020 wederom ingevuld, deze zal ook ter inspiratie gelden voor de reductiemaatregelen.

4.1 Reduceren brandstofverbruik

Het brandstofverbruik van diesel heeft een aandeel van 93,8% in de totale CO₂ footprint van HAK B.V.. Dit wordt voornamelijk veroorzaakt door het verbruik van het materieel en transportmiddelen (zoals vrachtwagens, bestelbusjes en auto's).

Het verminderen van brandstofverbruik kan op 2 manieren: het verminderen van het aantal te rijden kilometers en het efficiënter rijden waardoor minder brandstof verbruikt wordt. Hieruit volgen een aantal mogelijk te nemen maatregelen.

4.1.1 Algemeen

- Zorgen voor een goed registratiesysteem van eventuele eigen tank voor brandstof voor materieel en/of aggregaten, zodat het verbruik eenvoudig per machine uit de administratie gehaald kan worden. Hierdoor kan beter inzichtelijk gemaakt worden waar de meeste CO₂-uitstoot vandaan komt en kunnen meer efficiënte maatregelen gekozen en gemeten worden.
- Aparte registratie van brandstofverbruik per vervoersmiddel. Hierdoor kan beter inzichtelijk gemaakt worden waar de meeste CO₂-uitstoot vandaan komt en kunnen meer efficiënte maatregelen gekozen en gemeten worden.

4.1.2 Efficiënter rijgedrag

- Cursus Het Nieuwe Rijden/Het Nieuwe Draaien geven aan medewerkers. Door instructies te geven over welke aspecten van het rijgedrag het brandstofverbruik van de auto beïnvloeden, leren autobestuurders zuiniger te rijden.
- Stimuleren van carpooling door in de planning rekening te houden met de woon- werkafstanden van personeel naar verschillende projecten.
- Bewustwording van bestuurders over hun rijgedrag vergroten door:
 - Regelmatig terugkerende aandacht aan Het Nieuwe Rijden via toolbox, werkoverleg, etc.;
 - Wedstrijd voor chauffeurs: Green Driver Challenge;
 - 'Fiets naar je werk' dag, (met 's middags een bedrijfs bbq of -borrel);
 - Mentorchauffeur die nieuwe chauffeurs coacht op veilig en zuinig rijden.
- Invoeren van een mobiliteitsregeling met verschillende vervoersvormen. Hiermee wordt duurzaam reisgedrag gestimuleerd, door medewerkers naast het gebruik van een auto ook gebruik te laten maken van andere vervoersmiddelen zoals; de fiets, trein en/of bus.

4.1.3 Reduceren brandstofverbruik / vergroening brandstoffen

- Start-stop systeem, ECO stand en/of motormanagementsysteem op kranen en shovels.
- Lager instellen van hydraulische druk op materieel.
- Frequent onderhoud (i.c.m. Het Nieuwe Rijden: controleren bandenspanning, etc.). Banden op spanning houden scheelt al zo'n 3% in brandstofverbruik.
- Aanschaffen van zuinige auto's en materieel (A- of B-label, hybride/elektrische auto). Een zuinige auto met A- of B-label verbruikt zo'n 10% minder dan een gemiddelde auto in dezelfde klasse.
- Rijden op groengas.
- Brandstof met optimale verbrandingswaarde aanschaffen (verwachte CO₂-reductie mogelijk enkele procenten).
- Mobiel werktuig of tractor op biogas.
- Aanschaffen van elektrische en/of hybride machines en materieel.
- Aanschaf van nieuwe bedrijfswagens en machines met EURO 6 motoren.
- Aanschaf rijplaten.
- Inschakelen van personeel dat dichtbij projectlocatie woont.
- Materieel zoveel mogelijk op projectlocatie laten staan.
- Banden: zuinig label (profiel, weerstand etc.)
- Banden: oppompen met stikstof of CO₂.
- Zero CO₂-emissie aggregaat en voertuigen.

4.2 Reduceren elektriciteits- en gasverbruik

Het aandeel van gasverbruik op de CO2 footprint is 1,3%; het aandeel van het elektriciteitsverbruik is 3,5%. Beiden relatief laag. Desondanks zijn er voldoende kansrijke maatregelen die niet alleen vanuit een duurzame voorbeeldfunctie van belang zijn maar ook voor zichzelf betalen door het gereduceerde verbruik. In de onderstaande alinea's wordt beschreven welke maatregelen er kunnen worden genomen om in kantoren, magazijnen en serverruimten de CO2 uitstoot te verminderen.

4.2.1 Algemeen

- Het plaatsen van slimme tussenmeters waardoor gas- en elektriciteitsverbruik nauwkeuriger gemeten kunnen worden. Dit helpt om beter inzicht te krijgen in het verbruik.
- Posters ophangen als reminder (licht/computer/airco/verwarming uit).

4.2.2 Reduceren gasverbruik

- Betere isolatie van het pand door toepassen van dakisolatie, muurisolatie, HR-glas of tochtwering in kozijnen of deuren.
- Speciale isolerende voorzieningen voor de noodgebouwen naast het pand, zoals een groendak.
- Onnodig aan laten staan van ruimteverwarming buiten bedrijfsuren, voornamelijk bij bedrijfshallen. Toepassen van een tijdschakelaar. Eventueel temperatuur per ruimte inregelen met ruimtethermostaten.
- Aanbrengen van sneldeuren in magazijnen c.q. bedrijfshallen om warmteverlies te voorkomen.
- Isolatie aanbrengen om leidingen en appendages om warmteverlies te voorkomen.
- Hoog Rendement ketel installeren.
- Warmte-Koude-Opslag met warmtepomp installeren.
- Klimaatinstallatie opnieuw laten inregelen (door expert waarbij o.a. rekening gehouden wordt met hoe kantoorpanden worden gebruikt en hoe de individuele gebruiker met zijn werkplek omgaat). Verwachte reductie op gasverbruik: besparing van 10%.
- Hergebruiken van warmte van bijvoorbeeld servers of compressoren.
- Infraroodverwarming bedrijfshallen.

4.2.3 Reduceren elektriciteitsverbruik

- Het inkopen van "echte" groene stroom. De overstap naar "echte" groene stroom realiseert een reductie van 100% op de CO2-uitstoot door elektriciteitsverbruik.
- Plaatsen van energiezuinige verlichting zoals Ledverlichting of energiezuiniger TL- verlichting. Volledig overstappen naar LED-verlichting reduceert 50% a 60% ten opzichte van TL verlichting. Dit heeft HAK B.V. al grotendeels doorgevoerd.
- Plaatsen van bewegingssensoren in bijvoorbeeld ruimtes die minder vaak gebruikt worden zoals toilet, hal en opslagruimte. Dit heeft HAK B.V. al doorgevoerd.
- Temperatuur van de airco in de serverruimte verhogen naar 21-22 °C (met name nieuwere servers hoeven niet zo koud te staan als oude servers), of zorgen voor passieve ventilatie naar buiten toe.
- Niet, minder of dubbelzijdig printen.
- Correspondentie en facturatie digitaal.
- Onderzoeken mogelijkheden/kosten zonnepanelen.
- LED-buitenverlichting.

Bijlagen

Bijlage 1: Overzicht reductiemaatregelen

Reductiemaatregel	Toelichting	Type actie	Emissiestroom	Scope	Reductie in % (op betreffende emissiestroom)	Reductie in % (op totale footprint)	Verantwoordelijke	Middelen	Planning
Aanstellen Coördinator CO2-prestatieladder	Coördinatie van administratieve taken met betrekking tot het beheer van het materieel wagenpark door middel van het instellen van een coördinator CO2-Prestatieladder.	Doorlopend	Alle	1 & 2	0,0%	0,0%	Directeur	Tijd voor overleg en administratie	Gereed
Deelname aan initiatief Cumela "Sturen op CO2"	Zie participatieplan	Doorlopend	Alle	1 & 2	0,0%	0,0%	V&G Coördinator	€ 495,- per jaar en tijd voor overleg	Gereed
Verbeteren inzicht brandstofverbruik	De administratie wordt op een hoger peil gebracht voor wat betreft het brandstofverbruik, waarbij minimaal per soort materieel inzicht wordt verkregen in het brandstof normverbruik per bedrijfswagen c.q. machine.	Halfjaarlijks	Brandstofverbruik	1	0,0%	0,0%	V&G Coördinator	Tijd voor onderzoek en verwerking	Q4 2020
Cursus het nieuwe rijden	HAK B.V. heeft voor de uitvoering van werkzaamheden diverse vrachtwagens in gebruik. Reductie van het brandstofverbruik voor dit type bedrijfswagens vereist een andere aanpak dan die voor de personen- en bestelwagens. Gelet op de hoge aanschafwaarde is vervanging van dergelijke vrachtwagens door een 'schonere' versie binnen het aflopen van de economische levensduur niet realistisch en niet aan de orde. Het Nieuwe Rijden heeft tot doel het brandstofverbruik van de huidige vrachtwagens te reduceren.	Eenmalig	Brandstofverbruik	1	5,0%	4,7%	V&G Coördinator	Financiële middelen voor cursus	Q2 2020

Reductiemaatregel	Toelichting	Type actie	Emissiestroom	Scope	Reductie in % (op betreffende emissiestroom)	Reductie in % (op totale footprint)	Verantwoordelijke	Middelen	Planning
Verduurzamen van bedrijfsauto's en inkopen van zuinig materieel	Voor de vervanging van materieel is beleid bepaald, waarbij beschreven wordt welke mogelijkheden er zijn om oud materieel te vervangen door materieel met een lagere CO ₂ -uitstoot. De reductie kan mogelijk bereikt worden door 1 op 1 vervanging waarbij het nieuwe materieel door betere techniek een lagere CO ₂ -uitstoot heeft. Mogelijk kan reductie bereikt worden door een ander type of soort materieel in te zetten.	Doorlopend	Brandstof-verbruik	1	5,0%	4,7%	V&G Coördinator	Aanpassing inkoopbeleid, financiële middelen	Doorlopend, bij vervanging
Band op spanning	Bewust maken medewerkers dat ze ervoor zorgen dat banden op spanning zijn. Bij alle vrachtauto's en groot materieel wordt minimaal jaarlijks de bandenspanning gecontroleerd.	Jaarlijks	Brandstof-verbruik	1	1,0%	0,9%	V&G Coördinator	Deze maatregel kost tijd voor communicatie, kosten ongeveer € 500,00.	Q4 2020
Inkoop groene stroom en groen gas	Onderzoek naar afloop huidig energiecontract en mogelijkheden en kosten overstappen naar groene stroom en groen gas (met NTA 8080 of ISCC certificaat).	Eenmalig	Elektraverbruik	2	100,0%	3,4%	V&G Coördinator	Directieoverleg	2021
Plaatsen energiezuinige LED-verlichting en bewegingssensoren bij vervanging	In de kantoren en werkplaats is reeds 90% van de verlichting vervangen door LED verlichting en er zijn bewegingssensoren aangebracht. De 10% overgebleven verlichting zal bij vervanging LED worden.	Doorlopend	Elektraverbruik	2	2,0%	0,0%	V&G Coördinator	Tijd voor overleg, financiële middelen voor invoering	Doorlopend, bij vervanging

Reductiemaatregel	Toelichting	Type actie	Emissiestroom	Scope	Reductie in % (op betreffende emissiestroom)	Reductie in % (op totale footprint)	Verantwoordelijke	Middelen	Planning
Campagne bewustwording	Voorlichting over het nieuwe rijden, bandenspanning en efficiënt gebruik. Bewust maken en voorlichten medewerkers over het nieuwe rijden, bandenspanning, zuiniger rijden en energiebesparingen op kantoor en in de werkplaats. Er zal elk jaar een toolboxmeeting worden gegeven voor alle medewerkers waarin aandacht wordt besteed aan de reductie van CO ₂ -uitstoot en energiebesparende maatregelen.	Halfjaarlijks	Brandstofverbruik	1	1,0%	0,9%	V&G Coördinator	Tijd voor toolboxes	Halfjaarlijks
Cursus het nieuwe draaien	Het nieuwe draaien is het slim toepassen van de ervaringen van het nieuwe rijden op bouwmachines. De stijl van draaien en de werkaanpak blijken een grote invloed te hebben op het brandstofverbruik. Winst valt te halen uit een slimme inzet van het benodigde vermogen, het tijdig uitschakelen van de machines en een slimme werkaanpak en planning. Dit vraagt geen grote investeringen in materieel, maar wel een goede training en voldoende aandacht voor de prestaties binnen het bedrijf waardoor werknemers in staat worden gesteld machines zuiniger te bedienen.	Eenmalig	Brandstofverbruik	1	5,0%	4,7%	V&G Coördinator	Financiële middelen voor cursus	2020
Inventarisatie zonnepanelen	Onderzoek naar mogelijkheden, kosten en terugverdientijd zonnepanelen.	Eenmalig	Elektraverbruik	2	50,0%	0,0%	V&G Coördinator	Tijd voor onderzoek en financiële middelen	2021